

بررسی رابطه هوش هیجانی و کمال گرایی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دبستانی شهر مشهد در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

کبری شیروانی

کارشناسی مشاوره و راهنمایی، آموزگار ابتدایی، آموزش و پرورش ناحیه ۱۲ شیراز، شیراز، ایران

maryambagheri97461257@gmail.com

چکیده

تلاش برای کمال گرایی یک جنبه ذاتی انسان است از سوی دیگر خانواده یکی از جنبه های مهم و تاثیر پذیر زندگی انسان است که در رشد فرد نیز موثر است کودکان پدر و مادر را الگو می سازند و آن ها نیز زمینه رشد و پیشرفت کودکان را فراهم می آورند از طرفی نفوذ والدین به فرزندان نیز فقط جنبه ارثی ندارد بلکه آن ها در آشنایی کودک به زندگی جمعی و فرهنگ جامعه نیز نقش موثری را دارند موقعیت اجتماعی خانواده، وضع اقتصادی، افکار و عقاید، آداب و رسوم و ایده آن ها و آرزوهای والدین و سطح تربیت آن ها در شیوه و رفتار کودکان نفوذ فراوان دارد. پرورش روحیه کمال گرایی در کودکان توسط والدین به ظاهر ویژگی مثبتی است زیرا باعث رقابت بین افراد می شود ولی در باطن امری منفی است زیرا زمینه ساز بسیاری از اختلالات روانی مثل وسواس، افسردگی و اضطراب و استرس است لذا این پژوهش با هدف تعیین رابطه کمال گرایی و هوش هیجانی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دبستانی شهر مشهد در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ انجام شد. پژوهش از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش را دانش آموزان دبستانی شهر مشهد تشکیل دادند. تعداد ۳۰۵ دانش آموز با روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند و داده ها با پرسشنامه های کمال گرایی هیل (۲۰۰۴)، هوش هیجانی بار (۲۰۰۲) و پیشرفت تحصیلی ساعتچی به دست آمد و با روش آماری همبستگی پیرسون و رگرسیون تجزیه و تحلیل شد که نتایج نشان داد بین رابطه کمال گرایی و هوش هیجانی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دبستانی شهر مشهد رابطه معنادار وجود دارد. کلیدواژه ها: پیشرفت تحصیلی، دانش آموزان، دبستان، کمال گرایی، هوش هیجانی.

۱- مقدمه

مدرسه و دوران تحصیل یکی از مهترین دوران زندگی فرد می باشد که در این دوران پیشرفت تحصیلی اولین و مهمترین مولفه شمذده می شود. هوش هیجانی یکی از متغیرهای مهمی است که با پیشرفت تحصیلی رابطه دارد، توانایی شخص برای سازگاری و چالش با زندگی به عملکرد منسجم و قابلیت های هیجانی بستگی دارد (قدمی، ۱۳۹۳).

با توجه به اینکه پیشرفت تحصیلی امری چند بعدی است و تا حدودی به رشد اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، شناختی و عاطفی دانش آموزان بستگی دارد؛ توجه به این امر مهم هم در فعالیت دانش آموزان و هم بر جامعه تاثیر مثبت میگذارد. رشد و تعالی هر کشوری در دست جوانان آن کشور و نیروی دانش آموز آن کشور می باشد. سعی در پی برد به پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و بررسی ارتباط پیشرفت تحصیلی آنها با دیگر موارد می تواند انگیزه پیشرفت آنها را بالا ببرد و در نتیجه نیروی کشوری دانش آموخته و بهتر برای آینده بهتر ساخت (مقدم فرد و شمس، ۱۳۹۵). پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می تواند با کمالگرایی و هوش هیجانی آنها ارتباط داشته باشد. نگرش کمال گرایی یک دور معیوب را به وجود می آورد. افراد کمال گرا نخست مجموعه ای از اهداف غیر قابل دسترس را ردیف می کنند در گام بعدی در رسیدن به این اهداف شکست می خورند زیرا دسترسی به آن اهداف غیر ممکن می باشد (کشاوری و همکاران، ۱۳۹۳).

رویکرد روان شناختی به کمال گرایی با دیدگاه فروید در مورد این سازه به عنوان نشانه عمومی نورو و سواس که بر اساس آن یک فرامن خشن و تنبیه گر، پیشرفته و عملکردهای عالی را طلب می کند، آغاز شد. طبق این دیدگاه آسیب شناختی کمال گرایی به منزله تمایل پایدار فرد به وضع معیارهای کامل و دست نیافتنی و تلاش برای تحقق آن ها که با خود ارزشیابی های انتقادی از عملکرد شخصی همراه می باشد تعریف شده است (عقیلی و همکاران، ۱۳۹۶). از سوی دیگر محققان با طرح کمال گرایی کنش وار در مقابل کمال گرایی نا کنش گر، کمال گرایی سالم در مقابل کمال گرایی ناسالم یا کمال گرایی بهنجار در مقابل کمال گرایی نورو تیک جنبه های مثبت را در مقابل در مقابل جنبه های منفی این سازه متمایز کرده اند. در واقع کمال گرایی بهنجار از تلاش و رقابت برای برتری و کمال لذت می برد و در عین حال محدودیت های شخصی را به رسمیت می شناسد. در پژوهشی که توسط هالندر در سال (۱۹۶۵) انجام گرفت به این نتیجه رسید که کمال گرایی پاسخ رایج افراد برای مقابله با اعتقاد به نامطلوب بودن ارزش خویش است. با توجه به آنچه که در مورد کمال گرایی گفته شد، دیده می شود که کمال گرایی مبحثی مهم در رابطه با پیشرفت تحصیلی می تواند باشد. بررسی ارتباط کمال گرایی با پیشرفت تحصیلی حائز اهمیت است (رحمانی جوانمرد، ۱۳۹۱).

هوش هیجانی از آخرین مباحث متخصصین در خصوص درک تمایز بین منطق و هیجان بوده و برخلاف مباحث اولیه در این جا، فکر و هیجان به عنوان موضوعاتی برای سازگاری و هوش مندی تلقی شده است به علاوه، شبیه سایر مباحث مطرح در خصوص ماهیت انسان، هوش هیجانی نیز دستخوش دو نوع بحث و گفتگوی علمی و عوام پسند گردیده است. توجه به هیجان ها و کاربرد مناسب آنها در روابط انسانی، درک احوال خود و دیگران، خویشتن داری، تسلط بر خواسته های آنی، همدردی با دیگران و استفاده مثبت از هیجان در تفکر و شناخت، موضوع هوش هیجانی است. هوش هیجانی هم در محافل اجتماعی و هم در محافل علمی دانشگاهی مورد توجه قرار دارد عقیده بر این است که تنها، هوش شناختی و ذهنی، موفقیت انسانها را ضمانت نمی کند بلکه ویژگی ها دیگری برای برقراری ارتباطات انسانی و موفقیت در زندگی لازم است که هوش هیجانی نام دارد. (حسن زاده و ساداتی کیادهی، ۱۳۹۵). بسیاری از مردم معتقدند که هوش هیجانی برای زندگی روزمره مهم است. این طور به نظر می رسد که افرادی که در رسیدگی به هیجانها ناتوانند، ارتباطات بدتری خواهند داشت، سلامتی روانی کم و موفقیت کمتری دارند برای مثال اگر شما نتوانید عصبانیتتان را در محل کار کنترل کنید ممکن است همکاران را آشفته کنید و حتی ممکن است کارتان را از دست دهید. بعلاوه اگر شما ندانید که بقیه مردم چه احساسی دارند ممکن است از تعاملات اجتماعی مهم وحشت کنید، درگیر احساسات شوید و یا با عده ی محدودی از دوستان بمانید. (قدمی، ۱۳۹۳). با توجه به این

¹ social

مطالب در این پژوهش می‌خواهیم به این سوال پاسخ دهیم که آیا بین کمال‌گرایی و هوش هیجانی با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دوره دوم دبستان شهرستان مشهد رابطه معنادار وجود دارد؟

۲- ادبیات تحقیق

۲-۱- **پیشرفت تحصیلی:** پیشرفت تحصیلی به نتایج عملکرد در حوزه‌های فکری تدریس شده در مدرسه، دانشکده و دانشگاه اشاره دارد و به عنوان شاخص آموزش فکری مهم‌ترین پیش‌نیاز رفاه فردی و اجتماعی می‌باشد (احراری، نجفی و محمدی فر، ۱۳۹۴، ۲).

۲-۲- رابطه عزت نفس و پیشرفت تحصیلی

یکی از مهم‌ترین عواملی که بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان تاثیر می‌گذارد داشتن هدف است. بدیهی است دانشجویانی که برای تحصیل خود اهدافی دارند از آنهایی که هدف خاصی را دنبال نمی‌کنند موفقیت بیشتری را کسب می‌کنند. داشتن هدف موجب می‌شود که دانشجو برای رسیدن به آن برنامه ریزی نمایند و با جهت از قبل تعیین شده حرکت نمایند. هدف ایجاد انگیزه می‌کند و همچنین از همه مهم‌تر داشتن عزت نفس بالا باعث موفقیت و پیشرفت تحصیلی می‌شود بسیاری از مواقع نداشتن هدف مشخص و روشن و قابل حصول و متناسب با یادگیرنده و امکانات اجرای او باعث می‌شود که یادگیری به خوبی صورت نگیرد برای آنکه تدریس و آموزش معلم اثربخش باشد باید هدف آموختن هر مطلب برای یادگیرنده و یاددهنده روشن باشد (سیف، ۱۳۹۰).

یکی از مفاهیم که به مفهوم نگرش به آموزشگاه و یادگیری آموزشگاهی بسیار نزدیک است مفهوم نگرش به خود عزت نفس تحصیلی در مورد یادگیری آموزشگاهی است. موفقیت و تاکید یا شکست و عدم تایید در تعدادی از تکالیف یادگیری و در مدت نسبتاً طولانی به عزت نفس کلی درباره آموزشگاه و یادگیری آموزشگاهی می‌انجامد و به همین نحو موفقیت و تایید پس از چند سال تحصیل منجر به این خواهد شد که دانشجو این موفقیت یا شکست را به خودش به عنوان یادگیرنده تعمیم دهیم. بهره مندی از عزت نفس علاوه بر آنکه جزئی از سلامت روانی است با پیشرفت تحصیلی نیز مرتبط است. مطالعات متعددی نشان داده است که بین عزت نفس و پیشرفت تحصیلی همبستگی قابل توجهی وجود دارد (بیابانگرد، ۱۳۹۱).

کمال‌گرایی: صفتی شخصیتی می‌باشد که با تلاش فرد برای بی‌عیب بودن و در نظر گرفتن معیارهای عملکرد بالا مشخص می‌شود و دارای دو بعد مثبت و منفی می‌باشد (محمودزاده و محمدخانی، ۱۳۹۵، ۲۱۰).

۲-۳- ابعاد کمال‌گرایی

کمال‌گرایی خودمدار: کمال‌گرایی خودمدار یک مؤلفه انگیزشی است که شامل کوشش‌های فرد برای دستیابی به خویشتن کامل می‌باشد. در این بعد کمال‌گرایی افراد دارای انگیزه قوی برای کمال، معیارهای بالای غیرواقعی، کوشش اجباری و دارای تفکر همه یا هیچ در رابطه با نتایج، به صورت موفقیت‌های تام یا شکست‌های تام می‌باشند. این افراد به حد کافی موشکاف و انتقادگر هستند، به طوری که نمی‌توانند عیوب و اشتباهات یا شکست‌های خود را در جنبه‌های مختلف زندگی بپذیرند.

کمال‌گرایی دیگرمدار: کمال‌گرایی دیگرمدار یک بعد میان‌فردی است که شامل تمایل به داشتن معیارهای کمال‌گرایانه برای اشخاصی است که برای فرد اهمیت بسیاری دارند. از اینرو این نوع کمال‌گرایی ممکن است به روابط بین فردی دشوار منتهی گردد.

کمال‌گرایی جامعه‌مدار: در کمال‌گرایی جامعه‌مدار دیگران انتظارات اغراق‌آمیز و غیرواقعی از شخص دارند. اگرچه برآوردن این انتظارات مشکل است ولی شخص باید به این استانداردها نائل آید تا مورد تأیید و پذیرش دیگران قرار گیرد. این معیارهای افراطی معمولاً منجر به احساس شکست، اضطراب، خشم، درماندگی و ناامیدی شده که با تفکرات خودکشی و افسردگی در ارتباط است. تلاش سالم یا کمال‌گرایی بهنجار انتخاب اهداف سالم و داشتن تلاش و پشتکار با فرآیند خودتخریبگر کمال‌گرایی کاملاً تفاوت دارد. تلاش سالم (سازنده)، منجر به انتخاب اهداف برپایه خواسته‌های شخصی و آرزوها و نه براساس

پاسخگویی به انتظارات خارجی می گردد. به عبارت دیگر اهداف آنها، واقعی، خودجوش (درونی) و ذاتاً قابل حصول است. افراد تلاشگر سالم، از انجام کار در دست اجراء بیشتر از تفکر درمورد نتیجه پایانی آن لذت می برند. وقتی این افراد با تجاربی چون نارضایتی و شکست مواجه می شوند، واکنشهای آنها عموماً به مؤقعیّت ویژه موجود محدود می شود و این موضوع را به احساس ارزشمندی خویش تعمیم نمی دهند (گلدبرگ^۱ و الیوت^۲، ۱۳۹۶).

هوش هیجانی: هوش هیجانی عبارت است از توانایی ادراک، شناخت، ابزار، کاربرد و مدیریت هیجان ها در خود و دیگران (مایر و سالوی^۳، ۲۰۱۲).

۴-۲- عوامل مؤثر در هوش هیجانی

این هوش بنا به نظر بار-اون ۵ مولفه دارد. افرادی که تعداد بیشتری از این مولفه ها را درون خود بیابند هوش هیجانی بالاتری دارند.

مهارتهای درون فردی: که شامل خودآگاهی هیجانی (بازشناسی و فهم احساسات خود)، جرأت (ابراز احساسات، عقاید، تفکرات و دفاع از حقوق شخصی به شیوه ای سازنده)، خودتنظیمی (آگاهی، فهم، پذیرش و احترام به خویش) و خودشکوفایی (تحقق بخشیدن به استعدادهای بالقوه خویشتن) می شود. همچنین استقلال (خودفرمانی و خودکنترلی در تفکر و عمل شخصی و رهایی از وابستگی هیجانی) یکی دیگر از مهارت های درون فردی است.

مهارتهای میان فردی: روابط میان فردی (آگاهی، فهم و درک احساسات دیگران، ایجاد و حفظ روابط رضایت بخش دو جانبه که به صورت نزدیکی هیجانی و وابستگی مشخص می شود)، تعهد اجتماعی (عضو مؤثر و سازنده گروه اجتماعی خود بودن، نشان دادن خود به عنوان یک شریک خوب) و همدلی (توان آگاهی از احساسات دیگران، درک احساسات و تحسین آنها).
سازگاری: توانایی حل مسئله (تشخیص و تعریف مسائل، همچنین ایجاد راه کارهای مؤثر)، آزمون واقعیت (ارزیابی مطابقت میان آنچه به طور ذهنی و آنچه به طور عینی، تجربه می شود) و انعطاف پذیری (تنظیم هیجان، تفکر و رفتار به هنگام تغییر موقعیت و شرایط)

کنترل استرس: توانایی تحمل استرس (مقاومت در برابر وقایع نامطلوب و موقعیت های استرس زا) و کنترل تکانه (ایستادگی در مقابل تکانه یا انکار تکانه)

خُلق عمومی: شادی (احساس رضایت از خویشتن، شاد کردن خود و دیگران) و خوشبینی (نگاه به جنبه های روشن زندگی و حفظ نگرش مثبت حتی در مواجهه با ناملایمات) (شاملو، ۱۳۸۹).

۳- مدل و فرضیه های تحقیق

بررسی فرضیات تحقیق

۱- فرضیه اول

بین کمال گرایی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دبستان شهر مشهد رابطه وجود دارد.

فرضیات بصورت زیر می باشند:

ابتدا به بررسی معناداری رابطه بین این دو متغیر پرداخته می شود:

جدول ۱- آزمون همبستگی پیرسون مربوط به رابطه بین متغیر کمال گرایی و پیشرفت تحصیلی

پیشرفت تحصیلی			متغیر
تفسیر	مقدار معناداری	ضریب همبستگی	
رابطه معنادار و مستقیم	۰/۰۳۶	۰/۱۴۶	نظم و سازماندهی
رابطه غیرمعنادار و مستقیم	۰/۰۶۲	۰/۱۰۷	هدفمندی
رابطه معنادار و غیرمستقیم	۰/۰۰۲	-۰/۱۷۳	تلاش برای عالی بودن
رابطه غیرمعنادار و غیرمستقیم	۰/۲۰۹	-۰/۰۷۲	معیار بالا برای دیگران
رابطه معنادار و غیرمستقیم	۰/۰۰۱	-۰/۲۷۷	نیاز به تایید
رابطه معنادار و غیرمستقیم	۰/۰۰۱	-۰/۲۷۹	تمرکز بر اشتباهات
رابطه معنادار و غیرمستقیم	۰/۰۰۱	-۰/۲۸۵	فشار از سوی والدین
رابطه معنادار و غیرمستقیم	۰/۰۰۱	-۰/۳۱۱	نشخوارفکری
رابطه معنادار و غیرمستقیم	۰/۰۱۸	-۰/۲۱۵	کمال گرایی

با توجه به جدول ۱ مشاهده می شود که مقدار معناداری برای رابطه بین این متغیرها همه کمتر از ۰/۰۵ می باشند و معنادار هستند (به جز رابطه بین متغیرهای هدفمندی و معیار بالا برای دیگران با پیشرفت تحصیلی که مقادیر معناداری آنها بیشتر از ۰/۰۵ می باشد). بنابراین می توان گفت بین کمال گرایی و پیشرفت تحصیلی رابطه معنادار وجود دارد. همچنین با توجه به اینکه ضریب همبستگی بین کمال گرایی و پیشرفت تحصیلی منفی می باشد، از اینرو رابطه معکوسی بین کمال گرایی و پیشرفت تحصیلی وجود دارد. بنابراین می توان گفت هر چه کمال گرایی دانش آموزان بیشتر باشد، پیشرفت تحصیلی آنها کاهش می یابد. از طرفی رابطه بین ابعاد نظم و سازماندهی و هدفمندی با پیشرفت تحصیلی مثبت می باشد و رابطه مستقیمی بین این متغیرها با پیشرفت تحصیلی برقرار است. بنابراین می توان گفت افزایش نظم و سازماندهی و هدفمندی دانش آموزان باعث افزایش پیشرفت تحصیلی آنها می شود.

۲- فرضیه فرعی دوم

بین هوش هیجانی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دبستان شهر مشهد رابطه وجود دارد. ابتدا به بررسی معناداری رابطه بین این دو متغیر پرداخته می شود:

جدول ۲- آزمون همبستگی پیرسون مربوط به رابطه بین متغیر هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی

پیشرفت تحصیلی			متغیر
تفسیر	مقدار معناداری	ضریب همبستگی	
رابطه معنادار و مستقیم	۰/۰۰۱	۰/۴۱۹	حل مسئله
رابطه غیرمعنادار و مستقیم	۰/۲۹	۰/۰۶	شادمانی
رابطه غیرمعنادار و مستقیم	۰/۱۳	۰/۰۸۷	استقلال
رابطه معنادار و مستقیم	۰/۰۰۱	۰/۲۲۴	تحمل فشار
رابطه غیرمعنادار و مستقیم	۰/۲۷۷	۰/۰۶۳	خودشکوفایی
رابطه معنادار و مستقیم	۰/۰۰۱	۰/۲۰۲	خودآگاهی
رابطه غیرمعنادار و مستقیم	۰/۲۷	۰/۰۶۳	واقع گرایی
رابطه معنادار و مستقیم	۰/۰۰۳	۰/۱۷۲	روابط بین فردی
رابطه غیرمعنادار و مستقیم	۰/۰۸۴	۰/۰۹۹	خوش بینی

عزت نفس	۰/۱۱۷	۰/۰۴۱	رابطه معنادار و مستقیم
کنترل تکانش	۰/۲۳	۰/۰۰۱	رابطه معنادار و مستقیم
انعطاف پذیری	۰/۱۰۲	۰/۰۷۵	رابطه غیرمعنادار و مستقیم
مسئولیت پذیری	۰/۲	۰/۰۰۱	رابطه معنادار و مستقیم
همدلی	۰/۲۹۴	۰/۰۰۱	رابطه معنادار و مستقیم
خودابرازی	۰/۱۸۹	۰/۰۰۱	رابطه معنادار و مستقیم
هوش هیجانی	۰/۳۷	۰/۰۰۱	رابطه معنادار و مستقیم

با توجه به جدول ۲ مشاهده می شود که مقدار معناداری برای رابطه بین این متغیرها همه کمتر از ۰/۰۵ می باشند و معنادار هستند (به جز رابطه بین متغیرهای شادمانی، استقلال، خودشکوفایی، واقع گرایی، خوش بینی و انعطاف پذیری با پیشرفت تحصیلی که مقادیر معناداری آنها بیشتر از ۰/۰۵ می باشد). بنابراین می توان گفت بین هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی رابطه معنادار وجود دارد. همچنین با توجه به اینکه ضریب همبستگی بین هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی مثبت می باشد، از اینرو رابطه مستقیمی بین هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی وجود دارد. بنابراین می توان گفت هر چه هوش هیجانی دانش آموزان بیشتر باشد، پیشرفت تحصیلی آنها افزایش می یابد.

۴- روش تحقیق

۴-۱- روش تحقیق حاضر بر اساس اهداف از نوع همبستگی می باشد.

جامعه آماری: کلیه دانش آموزان مقطع دبستان (دختر و پسر) شهر مشهد در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ است. نمونه آماری این تحقیق با توجه به قرار دادن تعداد جامعه در فرمول کوکران ۳۵۲ دانش آموز محاسبه شد.

۴-۲- ابزار

پرسشنامه کمالگرایی هیل

برای ارزیابی کمالگرایی از مقیاس کمالگرایی هیل و همکاران (۲۰۰۴، به نقل از جمشیدی و همکاران، ۱۳۸۸) استفاده میشود. این مقیاس دارای ۵۹ گویه و ۸ خرده مقیاس میباشد.

پرسشنامه هوش هیجانی بار

هوش هیجانی (EQ) که در کنار هوش بهر (IQ) و هوش معنوی (SQ) امروزه مورد توجه روانشناسان است آمیزه‌ای است از شایستگی‌ها، مهارت‌ها، و تسهیل کننده‌هایی که رفتار هوشمندانه را تحت تأثیر قرار می‌دهند. افراد دارای هوش هیجانی بالا در درک خود و دیگران کارآمد بوده، با دیگران ارتباط مناسب برقرار نموده و قادر به سازگاری و مقابله مناسب با محیط بلاواسطه خود هستند. از میان ابزارهای مختلفی که برای سنجش هوش هیجانی ساخته شده است پرسشنامه هوش هیجانی بار-آن (EQ-i) به خصوص در ایران محبوبیت زیادی دارد.

پرسشنامه پیشرفت تحصیلی ساعتچی

این پرسشنامه دارای ۶۰ سوال بوده و هدف آن سنجش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می باشد.

این پرسشنامه بر اساس عبارات ۲ گزینه ای بلی و خیر (بلی=۰؛ خیر=۱) می باشد .

برای تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی، آمار استنباطی از روش آمار همبستگی پیرسون استفاده شد.

- جدول فراوانی متغیر جنسیت دانش آموزان

جدول ۳- جدول فراوانی متغیر جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی
پسر	۱۱۱	۳۶/۴
دختر	۱۹۴	۶۳/۶
کل	۳۰۵	۱۰۰

با توجه به جدول ۳ مشاهده می شود که از ۳۰۵ دانش آموز، ۶۳/۶ درصد دختر و ۳۶/۴ درصد پسر می باشند. نمودار فراوانی جنسیت نیز بصورت زیر می باشد:

جدول ۴ اطلاعات کلی شاخص‌های آماری متغیرهای تحقیق که شامل شاخص‌های گرایش مرکزی، شاخص‌های گرایش پراکندگی و شاخص‌های ارزیابی می باشند را نشان می‌دهد.

جدول ۴- شاخص‌های آماری مرتبط با بررسی متغیرها در تحقیق

متغیر	شاخص‌های گرایش مرکزی			شاخص‌های گرایش پراکندگی		
	میانگین	میانه	نما	انحراف معیار	واریانس	دامنه تغییرات
نظم و سازماندهی	۳۰/۹۷	۳۰	۳۰	۳/۵	۱۲/۳	۱۶
هدفمندی	۲۴/۶۶	۲۵	۲۳	۳/۵۳	۱۲/۵	۱۵
تلاش برای عالی بودن	۲۰/۷۷	۲۲	۲۴	۳/۴	۱۲/۰۴	۱۴
معیار بالا برای دیگران	۲۱/۵	۲۰	۲۰	۳/۶	۱۳/۳	۱۴
نیاز به تایید	۲۳/۷۵	۲۴	۲۰	۳/۸۴	۱۴/۸	۱۵
تمرکز بر اشتباهات	۲۳/۸	۲۳	۲۰	۳/۷	۱۳/۷	۱۴
فشار از سوی والدین	۲۵/۲۷	۲۵	۳۰	۴/۱۲	۱۷/۰۵	۱۲
نشخوارفکری	۲۳/۳۵	۲۳	۲۰	۲/۷۶	۷/۶۵	۱۰
کمال گرایی	۲۴۷/۷۹	۲۴۹	۲۶۳	۱۵/۵	۲۴۲/۶	۶۳
حل مسئله	۲۱/۹۴	۲۳	۲۳	۲/۳	۵/۳	۷
شادمانی	۲۱/۳	۲۱	۱۹	۲/۴	۶/۱۶	۸
استقلال	۲۳/۴۲	۲۵	۲۵	۲/۹۳	۸/۶	۱۰
تحمل فشار	۲۱/۴	۲۱	۲۰	۲/۲	۵/۰۱	۷
خودشکوفایی	۲۳/۲۵	۲۳	۲۳	۲/۱۹	۴/۸	۸
خودآگاهی	۲۱/۵۸	۲۱	۲۳	۲/۳۳	۵/۴	۸
واقع گرایی	۲۰/۷۷	۲۰	۲۰	۲/۳۱	۵/۳۴	۸
روابط بین فردی	۲۱/۵۳	۲۱	۲۱	۲/۱۴	۴/۶۱	۷
خوش بینی	۲۱/۹۳	۲۲	۲۰	۱/۸۱	۳/۳	۶
عزت نفس	۲۱/۴۶	۲۱	۲۱	۱/۷۳	۳/۰۱	۶

۶	۳/۴۲	۱/۸۴	۲۱	۲۱	۲۱/۵	کنترل تکانش
۴	۱/۴۸	۲/۲۱	۲۰	۲۰	۲۰/۷۹	انعطاف پذیری
۶	۲/۴	۱/۵۵	۲۱	۲۱	۲۱/۳۵	مسئولیت پذیری
۶	۲/۴	۱/۵۷	۲۳	۲۱	۲۱/۶۸	همدلی
۴	۱/۶	۱/۲۸	۲۰	۲۰	۲۰/۷۲	خودابرازی
۳۷	۱۲۸/۹	۱۱/۳۵	۳۱۴	۳۲۳	۳۲۴/۸۱	هوش هیجانی
۴۹	۱۸۹/۵	۱۳/۷۶	۳۵	۳۵	۴۰/۲۲	پیشرفت تحصیلی

۵- یافته‌های تحقیق

آزمون کولموگروف اسمیرنوف (بررسی نرمال بودن)

قبل از بررسی فرضیات و محاسبه همبستگی، آزمون کولموگروف اسمیرنوف را برای بررسی نرمال بودن متغیرها استفاده می‌کنیم. نتایج این آزمون در جدول ۵ آورده شده است:

جدول ۵- آزمون کولموگروف اسمیرنوف یک نمونه ای برای متغیرهای تحقیق

متغیر	تعداد	آماره Z	مقدار معناداری (p)
نظم و سازماندهی	۳۰۵	۱/۱۳	۰/۱۵
هدفمندی	۳۰۵	۱/۲۶	۰/۰۸۲
تلاش برای عالی بودن	۳۰۵	۱/۲۴	۰/۰۹
معیار بالا برای دیگران	۳۰۵	۱/۲۶	۰/۰۸۱
نیاز به تایید	۳۰۵	۰/۸۱۱	۰/۵۲
تمرکز بر اشتباهات	۳۰۵	۰/۷۸	۰/۵۷
فشار از سوی والدین	۳۰۵	۰/۹۰۸	۰/۳۸
نشخوارفکری	۳۰۵	۰/۸۴	۰/۴۷
کمال گرایی	۳۰۵	۱/۰۳	۰/۲۳
حل مسئله	۳۰۵	۱/۲۸	۰/۰۷۳
شادمانی	۳۰۵	۱/۳	۰/۰۶۷
استقلال	۳۰۵	۱/۱۸	۰/۱۲۲
تحمل فشار	۳۰۵	۰/۹۸	۰/۲۸۶
خودشکوفایی	۳۰۵	۱/۱۳	۰/۱۵
خودآگاهی	۳۰۵	۱/۰۶	۰/۲۱
واقع گرایی	۳۰۵	۰/۹۸	۰/۲۸۸

۰/۵۲	۰/۸۱	۳۰۵	روابط بین فردی
۰/۵۱	۰/۸۲	۳۰۵	خوش بینی
۰/۲۱	۱/۰۵	۳۰۵	عزت نفس
۰/۸۶	۰/۵۹	۳۰۵	کنترل تکانش
۰/۲۲	۱/۰۴	۳۰۵	انعطاف پذیری
۰/۴۵	۰/۸۵	۳۰۵	مسئولیت پذیری
۰/۳۲	۰/۹۵	۳۰۵	همدلی
۰/۱۹	۱/۰۷	۳۰۵	خودابرازی
۰/۱۰۸	۱/۲	۳۰۵	هوش هیجانی
۰/۴۹	۰/۸۲	۳۰۵	پیشرفت تحصیلی

بر اساس نتایج آزمون کولموگروف اسمیرنوف یک نمونه ای، فرض نرمال بودن برای همه متغیرهای تحقیق پذیرفته می شود. ($p > 0.05$) بنابراین فرض نرمال بودن برای این متغیرها برقرار می باشد.

۶- بحث و نتیجه گیری

گفت دانش آموزان هر جامعه به عنوان قشر روشنفکر، کارآمد و آینده سازان هر کشور، گروهی هستند که بخش عمده برنامه ریزی و بودجه هر کشور را به خود اختصاص می دهند. آنان از هوشمندترین و مستعدترین اقشار جامعه می باشند، لذا ابعاد روانشناختی آنها در جهت بهبود پیشرفت تحصیلی از اهمیت ویژه ای برخوردار است. پیشرفت تحصیلی از مسائل مهمی است که محور بسیاری از پژوهش های آموزشی و روانشناسی قرار دارد. متغیر کمال گرایی در دانش آموزان کمتر مورد توجه قرار گرفته است اما همان طور که نشان داده شد می تواند بسیار در میزان پیشرفت تحصیلی موثر باشد در واقع کمال گرایی به منزله تمایل پایدار فرد به وضع میارهای کامل و دست نیافتنی و تلاش برای تحقق آنها که با خود ارزشیابی های انتقادی از عملکرد شخصی همراه است. دانش آموز کمال گرا بر این باور است که می تواند با تلاش و کوشش به نتایج کامل دست یابد، این در حالی است که نتایج کامل و بدون نقض، دست نیافتنی است و تلاش برای دستیابی به آن آسیب های روانشناختی را در پی خواهد داشت. دانش آموز کمال گرا به این راضی نمی شود که فقط کارشان را بهتر و حتی موفق تر از دیگر هم رتبه های خود انجام دهند، آنها در صورتی راضی می شوند که کاری کامل صورت بگیرد که هیچ گونه خدشه یا ضعفی به نتیجه وارد نشود، در نتیجه گاهی هرگز به آن کار دست نمی زنند و آن کار را به خاطر مهیا کردن وسایل لازم و یا شرایط لازم به بعد بیندازند به طور مثال ممکن است برای امتحان درسی که دارند حتی از یک درس نیز عبور نکنند و آن را چون به صورت کامل و دلخواه یاد نگرفته اند کنار نگذارند و به دنبال باقی تکالیف بروند لذا این دانش آموز در پیشرفت تحصیلی ناموفق است چرا که می خواهد بسیار بی نقص باشد و هرگز از میزان آمادگی خودش راضی نمی شود، بر همین اساس است که کمال گرایی می تواند باعث عدم پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان گردد.

هوش هیجانی نقش زیادی را در تبیین واریانس پیشرفت تحصیلی افراد باز مینماید. با این بیان می توان گفت، هوش هیجانی به عنوان عامل روانشناختی و مهم با پیشرفت تحصیلی رابطه معناداری دارد. چرا که هوش هیجانی به عنوان مولفه ای قابل قبول در عرصه یادگیری توانسته است در رشد و توسعه یادگیری افراد موثر واقع شود و با توجه به اندازه اثر می توان به صراحت گفت که با افزایش قابلیت خوش هیجانی در دانش آموزان و آموزش به موقع آن در کلاس های درس، شاهد موفقیت های تحصیلی بیشتر گردید و علاوه بر این می توان از برنامه های هوش هیجانی جهت ارتقا یادگیری در مدارس جهت تحصیل

سایر مهارت های آموزشی بهره برد. هوش هیجانی مجموعه ای گسترده ای از مهارت ها و خصوصیات فردی را در بر گرفته و به آن دسته از مهارت های درون فردی و بین فردی اطلاق می گردد که فراتر از حوزه مشخصی از دانش های پیشین، چون هوش بهر سبقت گرفته است. بنابراین می توان ادغان نمود که هوش هیجانی در عصر جدید، بیش از هوش بهر در موفقیت افراد (تحصیلی و شغلی) می تواند نقش داشته باشد، بنابراین می توان ادعا نمود که هوش هیجانی به عنوان یکی از سازه های مهم در پیشرفت تحصیلی نقش بسزایی در نظام تعلیم و تربیت دارد.

منابع

۱. احراری، عمالدین، نجفی، محمود، محمدی فر، محمدعلی. ۱۳۸۹. رابطه هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی: نقش واسطه ای حرمت خود و حمایت اجتماعی. فصلنامه مطالعات روانشناسی تربیتی. شماره: ۱-۲۴
۲. بیابانگرد، اسماعیل. ۱۳۹۱. ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و عوامل موثر بر آن. تهران: مدرسه
۳. حسن زاده، رمضان. ساداتی کیادهی، سید مرتضی. ۱۳۹۵. هوش هیجانی: انتشارات نشر روان
۴. رحمانی جوانمرد. سمیرا. ۱۳۹۱. بررسی رابطه کمال گرایی و فرسودگی تحصیلی در دانشجویان. نخستین همایش ملی شخصیت و زندگی نوین. شماره ۴: ۲۷-۳۹
۵. سیف، علی اکبر. ۱۳۹۰. پیشرفت تحصیلی. تهران: انتشارات مدرسه
۶. عقیلی رضا، مهرورز محبوبه، صادقی گندمانی کامران. ۱۳۹۶. بررسی رابطه کمال گرایی، جایگاه مهار درونی و خودکارآمدی با اضطراب امتحان و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مراکز استعداد درخشان شهرکرد. رویش روانشناسی. دوره ۶، شماره ۲ (پیاپی ۱۹): ۵۳-۷۸.
۷. قدمی، مجید. ۱۳۹۳. بررسی رابطه کمال گرایی با اضطراب امتحان دانش آموزان. نوآوری های آموزشی. دوره ۱۳، شماره ۴۹: ۱۳۶-۱۵۱.
۸. کشاورز نجمه، امینی میترا، مانی آرش، نبیئی پریسا، صفاری زهرا، جعفری محمدمراد. ۱۳۹۳. بررسی رابطه هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز.
۹. گلدبرگ، جان. میریام الیوت. ۱۳۹۶. وسوسه های کمال گرایی. ترجمه: حسین مسنن فارسی. تهران: پیدایش
۱۰. مقدم فرد، زهرا. شمس، علی. ۱۳۹۵. رابطه خلاقیت و سبک یادگیری با پیشرفت تحصیلی دانشجویان کارشناسی دانشکده کشاورزی دانشگاه زنجان فصلنامه پژوهش مدیریت آموزش کشاورزی. شماره ۳۶: ۳۰-۴۳.
11. Erkan, k. 2015. Perception of the Primary School Administrators. Procedia - Social and Behavioral Sciences. Volume 174, 12 February 2015, Pages 3893-3902
12. Kar, c. Savin, A. 2017. Investigating the relationship between emotional intelligence and academic achievement of college students. Procedia - Social and Behavioral Sciences. Volume 30, 2011, Pages 565-572
13. Lotfi, F. Lotfi, A. Vaziri, Sh. 2012. Relationship between Emotional Intelligence and Educational Achievement. Procedia - Social and Behavioral Sciences. Volume 69, 24 December 2012, Pages 12
14. Maizatul, Akmal. Mohd, Mohzan, Norhaslinda Hassan, Norhafizah Abd Halil. 2013. The Influence of Emotional Intelligence on Academic Achievement. Procedia - Social and Behavioral Sciences. Volume 90: 303-313
15. Sourall, B. 2017. The Effect of Emotional Intelligence and Idealism on the Academic Achievement of 16-60-Year-Old Girls. Procedia - Social and Behavioral Sciences. Volume 142, 14 August 2014, Pages 434-438.